

ชื่อเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พืชสมุนไพร ในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย พิชญา ตรีสกุล

ปริญญา ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร.นลินรัตน์ อภิชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม และ 3) ศึกษาความคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความตระหนักถึงคุณค่าของพืชสมุนไพรและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชสมุนไพร ในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม กลุ่มเป้าหมายเลือกโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 จำนวน 33 คน กลุ่มผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครูวิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร ผู้ปกครอง ดำเนินการวิจัย แบบผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการ แบบบันทึกสนทนา แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังกิจกรรม แบบบันทึกการประชุมการ สนทนากลุ่ม และแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความตระหนักถึงคุณค่าของพืช สมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการ วิเคราะห์ผลแบบพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชสมุนไพร ใน ท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม พบว่า

1.1 สภาพปัญหาการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ และสำรวจความต้องการของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ พบว่า การจัดการเรียน

การสอนเน้นการเรียนรู้จากตำราและการท่องจำ หลอมให้เรียนแบบตัวใครตัวมัน มุ่งในการสอบแข่งขัน ไม่เคยสร้างมิติแห่งความสุขกับธรรมชาติในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชสมุนไพร รวมทั้งขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และจากการสำรวจความต้องการของนักเรียน พบว่า นักเรียนต้องการจัดกิจกรรม และออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันจากครูผู้สอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และพ่อแม่ เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ณ แหล่งเรียนรู้ที่สวนสมุนไพรภายนอกโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

1.2 ผลการพัฒนากระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องพืชในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ร่วมกันพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ร่วมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการ ชั้นที่ 2 ร่วมสำรวจชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชสมุนไพร และคัดเลือกพืชสมุนไพร ณ วัดป่ารัตนธรรมคุณบ้านชนบุรี ชั้นที่ 3 ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ “เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับธรรมชาติ” ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม ด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) จุดประกายด้วยคำถามชวนคิด (สืบเสาะ) 2) ร่วมค้นหาคำตอบ (แก้ปัญหา) ด้วยฐานการเรียนรู้ 5 ฐาน ได้แก่ ฐานที่ 1 กำเนิดวัดป่า ฐานที่ 2 สมุนไพรนั้นสำคัญไฉน ฐานที่ 3 สายลับจับสมุนไพร ฐานที่ 4 คีนตันไม้ผู้สืบป่า ฐานที่ 5 ถอดบทเรียนและรวบรวมองค์ความรู้ 3) ร่วมสร้างสรรค์ชิ้นงาน (สร้างสรรค์) 4) ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนำเสนอชิ้นงาน (แลกเปลี่ยนประสบการณ์) 5) เผยแพร่และประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิต (นำไปปฏิบัติจริง) ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและสรุปผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ เรื่องพืชในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนและหลังกิจกรรมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม พบว่า พฤติกรรมหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้นทุกข้อ

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความตระหนักถึงคุณค่าของพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่นตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้นทุกข้อ

Title : Learning Activity from Local Herbs through the Conceptual of Science, Technology and Social : the Case study of Grade 4 Student from Anuban Kalasin School.

Author : Pitchaya Trisakul **Degree :** M.Ed. (Curriculum and Instructional)

Advisors : Dr. Sakpong Homhuan Chairman
 Dr. Nalinrat Apichart Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2012

ABSTRACT

The purpose of this research were developed learning activity along the conceptual of science, technology and social, compare the pre and post behavior after the learning activity and investigate the desirable characteristic that realized the beneficial of herbs and local wisdom among the students via science learning activity. The purposive sampling were 33 students from grade 4 room 5 and the knowledge form science teachers, the local wisdom of herbs and parents. The data collection were mixed by using survey questionnaire, behavior observation, field note, pre and post activity questionnaire, group discussion and the desirable characteristic questionnaire. The data were statistical analyzed by using arithmetic mean and percentage. The result were illustrated by using descriptive method.

The research revealeds that

1. The result of learning activity development from Local Herbs through the Conceptual of Science, Technology and Social revealed that.

1.1 the problems conditions in science subject at Anuban Kalasin is the education by memorizing and studying only from text books. Additionally, the students are individual learner for competitive examination that never open the door for the dimension of natural learning happiness. Therefore, they lack of knowledge and understanding about herbs. Importantly, they are inadequate to personal accountability for natural resources and environmental conservation sustainability. Interestingly, students desire to participate and

create the learning activities with the teachers, their parents by using local wisdom at the herbs garden outside Anubal Kalasin school.

1.2 The learning activity about local herbs were established by the science teachers and parents that they planed the activities, surveyed the local herbs wisdom in community and gathered the herbs at Ratanatummakun temple banthonburi and participated the “be happy and enjoy to learn natural” activities. The activities were divided as five states, explore by creating questions, solve problems by searching answer, exchanged and presented the experience and policed and applied for the real life. The finding answer states were divided as five knowledge base stations that were the origination of the temple, the importance of herbs, searching for the nature of herbs, grown the plants and presented and integrated the knowledge. Finally, the learning activities were evaluated and concluded .

2. The exploration were compared between pre and post behavior, before and after the activities. The behavior after activity had higher score all points.

3.The desirable characteristic realized the beneficial of herbs and local wisdom of the students gained higher score all points.